

Betreft	Verlag VIP-bijeenkomst “De toekomst van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid”
Datum	18 april 2009
Tijdstip	10:00 - 15:00 uur
Locatie	Visafslag Harlingen, Nieuwe Vissershaven 25
Aanwezig	VIP: Bram Bierens, Emiel Parlevliet, Martin Scholten, Albert Vermuë, Henk Riphagen, Joop Ehrhardt en Frans Vroegop, Sylvie Putker (verslag) LNV: Patricia de Vries, Nicole Westerwaal, Leon Lomans, Martin Pastoors,
Verhinderd	VIP: Joanneke Kruijssen, Niko Wijnolst, Leo Jansen, Ger Vos, Wil v/d Fliert

Verslag

Introductie

Op 18 april 2009 kwamen circa 50 vissers in Harlingen bijeen voor een bespreking over de toekomst van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid. Deze VIP-bijeenkomst paste in een door het Ministerie van LNV gestart consultatieproces om zoveel mogelijk input te verzamelen voor het toekomstige visserijbeleid. In 2012 zal het GVB opnieuw voor 10 jaar worden vastgesteld. Om te zorgen dat Nederland hierbij goede input levert, streeft Minister Verburg van LNV ernaar om deze zomer een ‘position paper’ gereed te hebben, met daarin de Nederlandse visie op de komende hervorming. Het doel van deze bijeenkomst was om vissers de gelegenheid te bieden input te geven voor dit position paper en daarmee input voor het nieuwe GVB.

Plenaire opening door Bram Bierens, voorzitter van het VIP

Bierens stelde dat het VIP de afgelopen jaren in haar bijeenkomsten steeds de nadruk heeft gelegd op de versterking van het innovatieklimaat in de visserij en het belang van goed ondernemersschap daarbij. Bewust heeft het VIP minder of heel weinig aandacht aan het beleid zelf besteed. Dat is immers niet de ‘core-business’ van het VIP.

Met deze bijeenkomst wordt daarop een uitzondering gemaakt, juist ook omdat de leden van de VIP-klankbordgroep daarom verzochten. Het GVB heeft immers veel impact op de

dagelijkse praktijk van de Nederlandse visserijondernemers. Het VIP biedt de vissers daarom graag de gelegenheid om input te geven voor de herziening van het GVB.

De hervorming van het GVB

Ter introductie van het onderwerp besprak Albert Vermuë, directeur Visserij, de hervorming van het GVB in 2002, de huidige situatie en de outlines voor de herziening van het GVB in 2012. Enkele vragen en dilemma's die hij voorlegde ten aanzien van de toekomstige herziening, kwamen later in de discussies aan bod.

Thema's

Er werden vier discussiethema's geïntroduceerd:

- Co-management: Hoe verder te vervolmaken?
- Saneren of innoveren?
- Alternatieve beheersvormen: Quota, Zeedagen, Ruimte
- Discards: Hoe te voorkomen?

Hieronder volgt een toelichting per thema en de uit de discussie voortkomende conclusies.

Co-management: Hoe verder te vervolmaken?

Een belangrijke factor in het succesvoller maken van het GVB wordt gezien in een grotere betrokkenheid van de vissers en NGO's in de opstelling en uitvoering van het beleid. Een manier om vissers te betrekken is door het beleid in co-management uit te voeren. Nederland kent als enige Lidstaat in Europa een co-management systeem, waarin de Biesheuvelgroepen een belangrijke rol spelen. De Biesheuvelgroepen, waarin vissers zijn georganiseerd, hebben als doel om samen de quota en zeedagen te beheren.

Vragen die aan de orde kwamen in de discussie zijn: Hoe vindt u dat co-management functioneert? Zijn Regionale Advies Commissies (RAC's) geschikt om betrokkenheid te borgen? Hoe kan co-management de betrokkenheid vergroten?

Conclusies:

- het huidige systeem van co-management in de Biesheuvelgroepen functioneert goed
- er moet meer worden samengewerkt en gecommuniceerd tussen biologen, wetenschap, overheid en visserij ondernemers. Vissers willen meer betrokken worden bij onderzoek en beleid en bij de implementatie van het GVB. De afstand

tussen beleidsmakers en de praktijk kan worden verkleind door gebruik te maken van moderne ICT-mogelijkheden, zoals het opstellen van een online klankbordgroep

- RAC's moeten geleidelijk worden versterkt, door hen met name meer verantwoordelijkheid te geven ten aanzien van bestandsopnamen en beheer
- de regelgeving moet flexibeler worden.

Saneren of innoveren?

De Europese visserij kent een overcapaciteit. Door deze overcapaciteit is er een te hoge visserijdruk ten opzichte van de draagkracht van visbestanden. De afgelopen jaren is regelmatig, via sanering van visserijvaartuigen, geprobeerd capaciteit uit de markt te halen. Ondanks deze sanering, staan visbestanden toch nog onder druk. Ook de economische rentabiliteit van de visserij staat onder druk, onder andere vanwege de hoge brandstofprijzen. Om te komen tot een selectievere en brandstofbesparende visserij, waarvan de impact op het ecosysteem lager is, moet innovatie plaats vinden in de visserij. De Nederlandse overheid heeft de afgelopen jaren diverse subsidieregelingen opengesteld voor innovatie.

Vragen die aan de orde kwamen in de discussie zijn: Moet de overheid zich richten op de achterblijvers (en dus saneren) of op de voorlopers (en dus innoveren)? Welke aanvullende maatregelen zijn nodig tegen overcapaciteit?

Conclusies:

- de voorkeur gaat uit naar innoveren. Vooruitlopende vissers die zich richten op innovatie en verduurzaming zouden beloond moeten worden (door middel van bijvoorbeeld subsidies, zeedagen, etc.)
- partiële sanering (het inleveren van motorvermogen) wordt als mogelijke optie gezien
- innovatie wordt verhinderd door de regelgeving. Er zouden flexibelere regels moeten komen voor een langere periode en individuen zouden ook subsidie moeten kunnen ontvangen om een label te realiseren
- bij sanering zouden zowel het visrecht als de quota moeten worden overgenomen
- er moet meer geld worden besteed aan vistuigen en minder aan onderzoek
- voor Nederland is overcapaciteit niet urgent. De visserijdruk zou per schip moeten worden beperkt via zeedagen en dus niet door middel van sanering
- vissers zouden meer ondersteuning kunnen gebruiken bij het opstellen van subsidieaanvragen.

Alternatieve beheersvormen: Quota, Zeedagen, Ruimte

Het visserijbeleid in Europa bestaat uit het beheer van de visbestanden middels de quota, het beheer van de visserij inspanning middels een zeedagenregime en het beheer van de totale capaciteit middels een vlootregime. Daarnaast worden er gebieden gesloten voor bepaalde maaswijdten, bepaalde vormen van visserij of zelfs geheel gesloten.

Gelet op de vergroting van betrokkenheid van stakeholders en de wens tot vereenvoudiging van het visserijbeleid wordt veel gesproken over “results based management”, waarbij men de visserijsector te behalen doelen oplegt, zonder daarbij op centraal niveau tot in detail de maatregelen vast te stellen. De visserij is vervolgens vrij om zelf te kiezen hoe zij haar verplichtingen na komt.

Vragen die aan de orde kwamen in de discussie zijn: Hoe kan het beheer eenvoudiger? Welk type doelen zijn haalbaar en werkbaar? Is regionalisatie van beheer zinvol?

Conclusies:

- vissers willen graag terug naar het quotasysteem en zijn bereid om het systeem van zeedagen in te leveren. Men zou tevens graag invloed hebben op de quota
- ruimte wordt niet als geschikt instrument gezien
- er moet gekozen worden voor één systeem; dubbele systemen zorgen voor teveel overlap
- er zouden niet meer gebieden gesloten moeten worden. De maaswijdte regels zouden tevens moeten worden losgekoppeld van de zeedagen
- regionalisering van beleid wordt sterk gesteund: Noordzeelanden zouden het beleid rondom de Noordzee zelf moeten bepalen (zonder tussenkomst van de andere EU-landen)
- de vloot zou flexibeler zijn bij flexibele regels
- historische trackrecords zijn een probleem
- capaciteitsreductie is niet meer nodig; de vloot is klein genoeg. Efficiëntieverhoging zou moeten worden gecompenseerd.

Discards: Hoe te voorkomen?

Over het algemeen zijn discards zowel een economisch als een ecologisch probleem in de visserij. Daarnaast past het discarden van vis en andere dieren niet bij de huidige maatschappelijke waarden over duurzame visserij. Oplossingen die mogelijk zijn voor het voorkomen van discards zijn bijvoorbeeld technische aanpassingen, gebiedssluitingen en een discardban.

Vragen die aan de orde kwamen in de discussie zijn: Zijn er andere opties om discards te verminderen? Met welke prikkels voorkom je discards? Hoe krijg je draagvlak voor een discardban?

Conclusies:

- er is veel onduidelijkheid over de definitie van discards. Vissers zien discards niet als een probleem, maar als een afspiegeling van hoe het visbestand ervoor staat
- de communicatie over discards zou moeten verbeteren. Vissers hebben hier echter te weinig tijd voor en zouden iemand aan wal moeten hebben die zorgt voor de PR rondom discards
- regelgeving werkt discards soms juist in de hand; het probleem van discards is bijvoorbeeld verergerd door de invoering van zeedagen
- aanpassingen zoals ontsnappingspanelen werken wel, maar kosten geld (enerzijds de investering en anderzijds het verlies van marktwaardige vis)
- vissers zouden beloond moeten worden voor investeringen in duurzaamheid en innovatie (zoals zeedagen of een betere prijs)
- real time closures zouden een oplossing kunnen zijn; ondermaatse vis is immers kapitaal voor de toekomst
- een discardban van boven de 56 graden zou kunnen werken. Dit geldt echter niet voor de tongvisserij.

Impressie van de discussies

Albert Vermuë gaf aan het eind van de discussies een korte impressie. De volgende punten kwamen naar voren:

- de vissers zijn erg betrokken bij het beleid en willen graag meedenken over hoe het anders kan
- de onderlinge samenwerking kan verbeterd worden, zowel tussen de vissers onderling, tussen de sector en de ketenpartijen en tussen de sector en het onderzoek
- er is veel ondernemerschap en creativiteit binnen de sector. Men is veel bezig met innovatie, maar er is meer behoefte aan ruimte binnen de regelgeving. De regelgeving heeft nu vaak een belemmerende impact op de visserijbedrijven
- de sector heeft weinig ervaring met communicatie en kan op dit gebied nog veel verbeteren.

Afsluiting

Voorzitter Bram Bierens dankt de deelnemers voor de aanwezigheid en de input die zij hebben gegeven voor de herziening van het GVB. Hij gaf aan dat de medewerkers van LNV de input van deze bijeenkomst mee zullen nemen naar Den Haag en betrekken in de visievorming. Toegezegd werd dat het position paper van de minister rond de zomer aan alle aanwezigen wordt toegestuurd.

De 2^e landelijke VIP-bijeenkomst in 2009 staat gepland voor na de zomer en zal in het teken staan van een internationale uitwisseling op innovatiegebied. Het onderwerp van de laatste, de 3^e landelijke VIP-bijeenkomst moet nog worden vastgesteld.

Tot slot noemde Bierens dat de afgelopen twee jaar er ruim honderd innovatieve voorstellen aan het VIP zijn voorgelegd. Er zijn er 30 geselecteerd en met een positief advies aan de minister voorgelegd, die ze vervolgens honoreerde. De 30 projecten zijn gebundeld in het boekje VIP-30, dat aan alle aanwezigen werd uitgereikt.

+++++